

Nasi kandydaci do Sejmu.

Karol Eisenstein

Kandydat okręgu Złoczów-Brody.

W okręgu Złoczów — Brody stara się z listy Zjednoczenia narodowo-żydowskiego o mandat do Sejmu b. poseł i prezes Centrali kupiectwa małopolskiego Karol Eisenstein.

Postać to zarówno w ruchu narodowo-żydowskim, jak w ruchu organizacyjnym kupiectwa żydowskiego, bardzo popularna. Z małych początków jako skromny pomocnik handlowy, wybił się Karol Eisenstein dzięki zdolnościom organizacyjnym i zmysłowi społecznemu na czoło kupiectwa. Nie w znaczeniu materialnym. Dla robienia majątku, dla zdobywania potęgi materialnej nie miał ten kandydat nigdy zrozumienia. Z uszczerbkiem swoich interesów oddał się cały na usługi tej najliczniejszej w społeczeństwie żydowskim warstwy i niezmierną, nieustającą pracą stworzył dzieło, które zdawało się przetrasta jego siły.

Kto pamięta stosunki panujące w społeczeństwie żydowskim przed laty 20-tu, kto pamięta, że wtedy niestety nie wartość zewnętrzną, nie praca i zasługi, ale majątek i władza zapewniały mir wśród ludności żydowskiej, ten dopiero zrozumie jak wielkie trudności miał do przezwyciężenia młody, niezdolny, ciężko o kęs chleba walczący Eisenstein, zanim udało mu się stworzyć organizację żydowskiego społeczeństwa w Małopolsce wschodniej i przez niezwykłą bezinteresowną działalność organizacyjną doprowadzić tę instytucję do niebywałego rozkwitu. Zrazu jako pomocnik handlowy organizuje tę warstwę. W tym to czasie hołduje K. Eisenstein idei sjonistyczno-socjalistycznej. Rychło dojrzewa w nim świadomość, że strukturze społecznej żydostwa w krajach rozproszenia teoria socjalistyczna nie odpowiada, że do nędzy socjalnej dołącza się u żydostwa specyficzna nędza żydowska, której urzeczywistnienie hasel socjalistycznych nie wyleczy. Poczyna rozumieć, że żydostwo to nie klasy społeczne, ale jedność doli i odtąd staje jako działacz sjonistyczny, a boku nieodż. pamięci Dra Gerszona Zippera i Mojżesza Frostiga i organizuje żyd. stan kupiecki.

Podkreśliłszy bezinteresowność, gdyż nie o godności chodziło temu działaczowi. Parła go nieposkromiona żądza czynu i ona to kazała mu nieraz stać w cieniu i zadawała się tem, że jest właścicią sprężyną sprawnego aparatu, a na czoło wysuwać jednostki inne. Ostatnich 10 lat pracy lwowskiego stowarzyszenia kupieckiego i centrali za czasów wiceprezury, a następnie prezury Karola Eisensteina, to ogromna suma zasług-około obrony. stanu kupieckiego, kóry tyśiącem plag w tym przełomowym okresie dziejów i życia żydowskiego w kraju był nawiedzony. Wszystkie te trudności przewyciężył Eisenstein znakomicie. Na trybunie wiecowej i w Izbie Handlowej, której jest członkiem wydziału, a potem w Sejmie ustawodawczym, w komisji przemysłowo-handlowej i na plenum walczył w obronie zagrożonego bytu kupca żydowskiego. Walczył z ruchem bojkotowym i z „Rozwojem”, który pod hasłem „swój do swego” zohydzał żydowski stan kupiecki. Niezliczone interwencje u władz skarbowych i gminnych służyły naprawieniu tysięcy krywd, których czas ówczesny nie szczydził Żydom.

Podkreślić również należy, że jako organizator kupiectwa oparł się Karol Eisenstein oportunistom politycznemu, który tak często sfery gospodarcze nawidzał. Umiał utrzymać godność narodową

i wychowywać w niej stan kupiecki. Jeżeli ten stan przedstawia dzisiaj element dojrzalej i dumnej sfery w życiu narodowo-żydowskim, jeżeli bierze on żywy udział we wszystkich zagadnieniach bytu narodowego żydostwa — to wielka w tem

zasługa Karola Eisensteina, który śmiało o sobie powiedzieć może, że nie z soli i nie z roli, ale z tego co go boli wyrósł na trybuna stanu kupieckiego w Sejmie ustawodawczym.

Cwi Heller

Kandydat okręgu: Tarnopol-Czortków.

Buczacz, gdzie spędził swą młodość, na terenie którego stawia swe pierwsze kroki w służbie idei sjonistycznej, był w Galicji w latach 90-tych ośrodkiem uświadczenia narodowego.

Już jako student czwartej gimnazjalnej okazuje poseł Heller nieprzeciętne zdolności organizacyjne, które następnie dopiero miały zająć w całej pełni. Zakładając sieć samokształceniowych kolekcji studenckich, potrafił wcielić indyferentną młodzież w karne szeregi Organizacji Sjonistycznej. W tym też charakterze uczestniczył przez szereg lat w krajowych zjazdach studenckiej organizacji „Ceirei - Zion”. W r. 1907 już jako młody student bierze czynny udział w agitacji wyborczej za kandydaturą dra Gabla. Nie ulak się teroru władz. Organizuje również w Buczaczu pierwszą komisję Funduszu Narodowego i Sjonistyczny Komitet Lokalny, który odtąd stale reprezentuje na wszystkich sjonistycznych zjazdach i konferencjach krajowych. Tworzy Bibliotekę judaistyczną, jakoteż „Toynbhallę”, której był gorliwym propagatorem. Jako słuchacz praw Uniwersytetu lwowskiego tworzy w r. 1910 komitet okręgowy i jako kierownik tegoż zakładu stowarzyszenia sjonistyczne we wszystkich miasteczkach okolicznych i rozwija w nich szczególnie żywą agitację w grudniu tegoż roku w t. zw. akcji konspiracyjnej.

W r. 1911 jest kierownikiem akcji wyborczej na rzecz kandydatów Dr. Ringla i Dr. Salza. W czasie wojny światowej stał się we Wiedniu jednym z współorganizatorów ruchu sjonistycznego wśród Żydów galicyjskich — przybyłych do Wiednia. Po skończeniu wojny organizował pierwsze Achaży wśród sjonistycznych uchodźców galicyjskich, założył wielkie stowarzyszenie wzajemnej pomocy dla 2.000 żydowskich uchodźców powiatu buczackiego i był współtwórcą i członkiem t. zw. wiedeńskiej delegacji Rady Narodowej w Galicji. W r. 1918 wraca do kraju i w czasie swego dwuletniego pobytu w Czortkowie bierze czynny udział w organizowaniu tamtejszej Rady Narodowej.

W ruchu partyjnym jako reprezentant rozwijał się w tej potaci kraju przy jego wybitnym współudziale Ceirei - Sion, bierze nadal czynny udział we wszystkich powojennych konferencjach sjonistycznych we Lwowie, przyłączając się do powstałej podówczas frakcji radykalno-demokratycznej, której stał się podpora. W r. 1921 obejmując sekretariat Org. Sion we Lwowie i na tem stanowisku okazał się w całej pełni talent organizatorski Hellera, który przyczynił się do najniżejszego zaktywizowania mas i odbudowy organizacji.

Staje się jednym z założycieli Sjon Partji Pracy „HITACHDUTH”, której odtąd wiernie poświęca całą swą działalność. W tym czasie jako gen. sekr. Komitetu Ratunkowego organizuje akcje pomocy dla uchodźców rosyjskich. W roku 1922 zostaje wybrany posełem z okręgu Tarnopol.

Na każdym kroku, w każdej swej mowie i wystąpieniu podkreśla i propaguje myśl nar-

dowo-kulturalnej autonomii i równouprawnienia gospodarczego. Przedkłada projekt ustawy w sprawie wprowadzenia języka hebrajskiego i literatury żydowskiej dla uczniów narodowości żydowskiej w szkołach ludowych i średnich, żąda należytego subwencjonowania hebrajskiego szkolnictwa i wszelkich innych instytucji kulturalno- oświatowych. Piękąca sprawa kałahów znajduje w nim gorącego bojownika o demokratyzację tychże i rozszerzenie zakresu ich działalności.

Jako jeden z najczynniejszych członków komisji ochrony pracy i robót publicznych walczy o prawo do pracy żydowskiego robotnika i rzemieślnika. Wygłasza mowy przy wszystkich dyskusjach budżetowych a zwłaszcza w sprawie usunięcia przymusowego spoczynku niedzielnego i produktywizacji mas żydowskich. Liczne mowy w sprawach rzemieślniczych, w sprawie wydania ustawy o umowach i urlopach dla pracowników umysłowych i pomocników handlowych, w sprawie zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, emerytury, ubezpieczenia od wypadków i w wielu innych kwestiach społecznych świadczy o nim jako o doskonałym znawcy tych zagadnień.

Specjalną kartę stanowi praca Hellera w kierunku zorganizowania rzemieślników, urzędników prywatnych, pomocników handlowych, komiwojażerów, inwalidów wojennych i t. d.

Jest członkiem prezydium Wszczęświatowej Organizacji Żydowskich Inwalidów Wojennych, powstałej z jego inicjatywy.

Organizuje Związek Żydowskich Urzędników Prywatnych we Lwowie, którego jest prezesem od początku tegoż istnienia po dzień dzisiejszy, zakładając równocześnie filje we wszystkich większych środowiskach.

Przez cały czas nie zaniedbuje Heller pracy sjonistkiej, bierze udział we wszystkich powojennych Kongresach, jako delegat Wsch. Małopolski, piastuje godność członka A. C. i członka-stworzonego w Zurichu Waad Haarazot.

Aktualne kwestje porusza w szeregu cennych artykułów, rozsyłanych po wielu dziennikach żydowskich i polskich, jakoteż fachowych pismach gospodarczych.

Bogata działalność zaskarbila Cwi Hellerowi uznanie wszystkich tych, których bronił.

Nie ulega przeto wątpliwości, że w dniu 4 marca wybory żydowskie okręgu Tarnopol-Czortków wszystkimi głosami potwierdził zaufanie, jakim dotąd darzył swego reprezentanta — posła Cwi Hellera i powierzą mu nadal pieczę o ich najżywniejsze interesa.

JEZIERZANY.

(Kor. wł. „Chwili”).

W poniedziałek odbyło się u nas w obec tłumnie zebranych wyborców zgromadzenie wyborców żydowskich, na którym po przemówieniu p. Leona Laksara, wygłosił referat p. Cwi Kohn. Uchwalono uznanie i podziękowanie Kolu Żydowalcem za dotychczasową działalność i słuhowano poparcie wyłącznie dla listy Nr. 17.